

Pravila uporabe orodij umetne inteligence (UI) pri pisnih izdelkih

Napredek na področju umetne inteligence (UI) prinaša številne nove priložnosti in izzive, ki jih moramo kot izobraževalna in raziskovalna ustanova ustrezno nasloviti. Opažamo, da nekateri študenti že aktivno uporabljajo orodja UI (na primer ChatGPT), pri čemer se način uporabe razlikuje: od etično sprejemljivih praks, ki izboljšujejo kakovost dela, do takšnih, ki postavljajo pod vprašaj avtorstvo izdelkov in poštenost procesa ocenjevanja.

Nerealistično je pričakovati, da gre za prehodni pojav. Uporaba orodij UI bo naraščala, ne glede na morebitne prepovedi ali omejitve. Poskus popolne prepovedi uporabe bi bil zato neproduktiven, saj bi ignoriral praktično realnost inženirskih praks, pri katerih je uporaba teh orodij že uveljavljena. Smatramo tudi, da moramo kot napredna znanstveno-raziskovalna inštitucija, ki orodja UI tudi razvija, uporabo takih orodij podpirati in vzpodbujati. Potrebno pa je oblikovati jasen in uravnotežen okvir, ki spodbuja ustrezno uporabo teh orodij in hkrati preprečuje zlorabe.

Predlagana pravila naslavljajo pomembno tveganje, da z uporabo UI nekateri študenti pridobijo nepošteno prednost pred tistimi, ki večino dela opravijo sami. To bo prej ali slej povzročilo občutke neenakosti in spodkopalo akademsko integriteto. Hkrati pa s pravili prepoznavamo potencial orodij UI kot močnega inženirskega pripomočka, katerega ustrezno uporabo moramo spodbujati in vključevati v izobraževalni proces.

Z oblikovanjem pravil želimo doseči dva ključna cilja: zagotoviti poštenost in integriteto ocenjevalnega procesa ter študentom omogočiti uporabo teh naprednih orodij na način, ki prispeva k njihovemu učenju, razumevanju in inovativnosti. S pravili ponujamo smernice za odgovorno uporabo orodij UI pri izdelavi zaključnih in drugih nalog, pri čemer ohranjamo pomembne vrednote učnega in raziskovalnega procesa: poštenost, avtonomnost in kakovost znanja.

Priložena pravila sledijo tudi "Priporočilom Univerze v Ljubljani pri uporabi umetne inteligence". (https://www.uni-lj.si/assets/Kabinet/3_Novice/Dokumenti-znotraj-novic/Priporocila-UL-pri-uporabi-umetne-intelligence.pdf)

Dodatni viri: <https://www.unesco.org/en/articles/unesco-dedicates-international-day-education-2025-artificial-intelligence?hub=343>

Predlog pravil uporabe orodij umetne inteligence pri pisnih izdelkih

1. Orodja umetne inteligence (UI) ne morejo biti navedena kot avtor ali soavtor izdelka. Avtor je v celoti odgovoren za vso vsebino, ki je nastala s pomočjo UI.
2. Uporaba orodij UI za izboljšanje izražanja, odpravljanje napak in preoblikovanje teksta je dovoljena, če gre za izražanje avtorjevih lastnih misli.
3. Uporaba orodij umetne inteligence je dovoljena, če avtor pri tvorjenju besedila uporabi pozive (prompte), ki vključujejo njegove lastne misli. Uporaba orodij UI za tvorjenje vsebine iz minimalnih pozivov ni dovoljena. Kršitve lahko vodijo do sankcij, če ocenjevalec zazna neustrezno uporabo.
4. Vsa uporabljena orodja UI je treba jasno navesti v ustreznem razdelku (npr. na koncu seminarske naloge ali v obrazcu pri diplomskih nalogah), skupaj z navedbo njihove namembnosti. Če gre za orodja, katerih zmožnosti so omejene samo na izboljšanje kvalitete besedila (npr. InstaText), jih ni potrebno navajati.
5. Avtor mora hraniti vse pozive (prompte) in izvorna besedila, uporabljena v orodjih UI, da lahko ob morebitnem sumu dokaže skladnost s pravili.
6. Vključitev prevedenega besedila iz tujejezičnega vira z uporabo orodja UI brez lastnih avtorskih sprememb se šteje kot plagiat, enako kot neposredno vključevanje izvirnega besedila.